

EPK Figyelő:

A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetközi joggal

Státusz: Nyilvántartásba véve, de gyűjtés még nem kezdődött el

1. Alapvető információk:

- Bizottsági nyilvántartási szám: ECI(2021)000008
- Nyilvántartásba véve: 2021. szeptember 8.
- A Bizottság határozata a polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételéről: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32021D1484>
- Honlap: ?
- Európai Bizottság információs lapja a kezdeményezésről: https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2021/000008_hu
- Gyűjtés várható kezdete: ?

2. Célkitűzések (kötelezően benyújtandó információk):

Célunk a megszállók megszállt területeken letelepedett vagy ott működő szervezeteivel folytatott kereskedelmi ügyletek szabályozása az onnan származó termékek uniós piacra való belépésének megakadályozásával. A Bizottságnak a Szerződések őreként az uniós jog minden területén, így a közös kereskedelempolitika tekintetében is biztosítania kell az uniós politika következetes összhangját az alapvető jogokkal és a nemzetközi joggal. Annak érdekében, hogy megőrizze a belső piac integritását, és ne segítse elő vagy támogassa jogszerűtlen helyzetek fenntartását, javaslatot kell tennie jogi aktusokra a közös kereskedelempolitika részeként annak megakadályozása érdekében, hogy uniós jogalanyok a megszállt területekről származó termékeket importáljanak, vagy oda exportáljanak.

3. A kezdeményezés háttere, rövid összefoglalása és támogatói:

Az EPK azt hivatott megakadályozni, hogy uniós személyek vagy szervezetek termékeket exportáljanak megszállt területekre, illetve megszállt területekről származó termékeket importáljanak az EU területére.

A nemzetközi jogban egy területet akkor tekintenek „megszálltnak”, ha azt ténylegesen az ellenséges hadsereg fennhatósága alá helyezik. A megszállás meghatározása csak azokra a területekre terjed ki, ahol ilyen felhatalmazást létrehozta és gyakorolni lehet (ld.: az 1907. augusztus 18-i negyedik hágai egyezményhez csatolt, a szárazföldi háború törvényeire és szokásaira vonatkozó rendelkezések III. szakaszának [42. cikke](#)). A megszállt területek gyakran konfliktussal sújtott vidékek. A hasonló területen működő vállalatok nagy valószínűséggel súlyos emberi jogi visszaélésekbe keverednek, vagy járulnak hozzá.

A megszállt területek közé tartozik - az Európai Parlament 2015. évi [tanulmánya](#) alapján - a Krím-félsziget, Palesztina és Nyugat-Szahara is, azonban ezek országok listája még tovább bővíthető.

4. A kezdeményezés eddigi életútjának rövid összefoglalása:

A Bizottság 2019. szeptember 4-én (EU) 2019/1567 sz. határozatával az EPK nyilvántartásba vételének elutasításáról döntött. A Bizottság érvelése szerint az EPK

tárgyára vonatkozó jogi aktust csak az EUMSZ 215. cikke alapján lehetne elfogadni. Mielőtt azonban a Tanács ilyen jogi aktust elfogadhatna, az EU közös kül- és biztonságpolitikája keretében kell döntést hozni egy harmadik országgal meglévő gazdasági és pénzügyi kapcsolatok megszakításáról vagy csökkentéséről. Ezek alapján jutott a Bizottság arra a következtetésre, hogy az EPK nyilvánvalóan kívül esik a Bizottság azon hatáskörén, hogy a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra irányuló javaslatot nyújtson be.

A szervezők az Európai Törvényszék előtt semmisségi eljárás keretén belül támadták meg a Bizottság regisztrációt elutasító határozatát (Tom Moerenhout és társai kontra Európai Bizottság, T-789/19 sz. ügy). A Törvényszék 2021. május 12-i [ítéletével](#) megsemmisítette a Bizottság 2019. szeptember 4-i, nyilvántartásba vételt elutasító határozatát.

A Törvényszék szerint a Bizottság nem tett eleget a megfelelő indokolásra vonatkozó kötelezettségének. Nevezetesen a Bizottság nem fejtette ki, hogy a javasolt jogi aktus egyetlen lehetséges jogalapja miért az EUMSZ 215. cikke volt és az ilyen jogi aktus miért nem tartozik a közös kereskedelempolitika hatálya alá és ezért miért nem lehetett az EUMSZ 207. cikke alapján elfogadni. Az ítéletben tehát ugyanazon a jogi alapon - indokolási kötelezettség megsértése - született az EPK szervezői számára kedvező döntés, mint a Minority SafePack-ügyben (a Törvényszék az ítélet során többször hivatkozot a Minority SafePack-ügyben hozott 2017. február 3-i ítéletére).

A Bizottság az ítéletet követően is részben azon az állásponton volt, hogy az EPK bizonyos részei vonatkozásában nem tekinthető elfogadhatónak (a fenti ítélet csupán az indokolási kötelezettség hiányát mondta ki, nem végezte el az EPK tartalmi vizsgálatát, és nem értékelte annak befogadhatósági feltételeit). Mivel azonban időközben - 2020. január 1-én - hatályba lépett az európai polgári kezdeményezésről szóló új, [2019/788 rendelet](#), amely részleges hatáskörön kívül esés esetén lehetővé teszi a felek (Bizottság és a szervezők) közti egyeztetést, a Bizottság élt ezzel a lehetőséggel, felkérve a szervezőket, hogy pontosítsák kezdeményezésüket. Ennek folyamányaként a szervezők levelet küldtek a Bizottság szolgálatainak, amelyben pontosították kezdeményezésük célkitűzéseit. Elmagyarázták, céljuk annak elérése, hogy az uniós kereskedelempolitika csak olyan területekkel kapcsolatban valósuljon meg, amelyek „jogilag érvényesek” és azt „kívánják, hogy az uniós kereskedelempolitika biztosítsa, hogy pontosan a nemzetközi jogból eredő korlátozások miatt ne történjen kereskedelem olyan területekkel, amelyeket erőszak alkalmazásával illegálisan szálltak meg vagy szereztek meg”. Ezt a pontosítást a Bizottság úgy értelmezte, hogy az EPK a Bizottságot a Szerződés 207. cikke szerinti jogi aktusra irányuló olyan javaslat benyújtására kéri, amely biztosítja, hogy az uniós kereskedelem ne valósulhasson meg a megszállók megszállt területeken letelepedett vagy ott működő szervezeteivel, tehát a kezdeményezés általános jellegű kereskedelmi intézkedést szorgalmaz és amely nem egy adott országra vagy területre vonatkozik.

Végül 2021. augusztus 10-én a kezdeményezés kis mértékben módosított változatát nyújtották be a Bizottságnak. A Törvényszék ezt követően újabb [határozat](#) hozott, és ezen alkalommal már nyilvántartásba vette az EPK-t. A szervezőknek az EPK nyilvántartásba vételétől számított hat hónapon belül meg kell kezdeniük a támogató nyilatkozatok gyűjtését, tehát legkésőbb 2022. március 8-ig.